

Antonia Pavlic 7-8-0
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227AN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, MAY 7, 1970

STEV. LXVIII — VOL. LXVIII

NO. 90

**Kambodža pošilja čete
v obrambo na Mekong**

Vlada gen. Lon Nola je poslala nove vojaške sile po glavni cesti št. 1 proti reki Mekong, da ustavijo rdeče.

PHNOM PENH, Kamb. — Rdeči pritisk proti glavnemu mestu še ni prestal, čeprav uničujejo za hrbotom napadalcev ameriško-južnovietnamske čete rdeča oporišča vzdolž meje Kambodže. Rdeči so po zavzetju prehoda preko Mekonga pri Neak Leung prodrli še par milj dalje proti glavnemu mestu. Vlada je poslala proti njim nove čete, ki naj bi poskusile potisniti rdeče nazaj preko reke Mekong. Zavzetje prehoda Neak Leung je preteklo nedeljo prekinilo vsako zvezo s pokrajina Svay Rieng in Pre Vang.

Predsednik vlade Lon Nol je v posebni izjavi dejal, da spoštuje stališče predsednika Nixona do Kambodže, izraženo v njegovem govoru 30. aprila, ter omenil obljubo ZDA pomagati Kambodži pri njeni obrambi pred Severnim Vietnamom. Dejal je, da bi bil čas, da bi tudi druge države prisločile Kambodži na pomoč pri varovanju njene neodvisnosti.

Kambodžanske vojaške sile, ki štejejo okoli 35.000 mož, so slabo opremljene in v bojih neizkušene. V veliko oporo jim je 2000 Kambodžancev, ki so jih izveževali ameriške "posebne sile" v Južnem Vietnamu za tamkajšnji boj proti rdečim, pa jih na prošnjo vlade Kambodže poslal v Phnom Penh. Trdijo, da je v Južnem Vietnamu še okoli 8.000 teh Kambodžancev, ki bi tudi še lahko okrepili kambodžanske sile v boju proti rdečim.

Libija spet proti desni?

TUNIS, Tun. — Libijski vojaški režim, ki je lani septembra z uporom odstavil kralja Idrisa in oklical republiko, je rinil v prvih mesecih hudo na levo. Tesno se je povezal tudi v Naserjev Egiptom. Vodnik vojaške junte polk. Moammar Kaddafi, je javno nudil vso oporo Egiptu v boju z Izraelom.

V zadnjih mesecih so vojaški vodniki Libije začeli položaj gledati z nekaj drugačnimi očmi. Tako so se odmaknili od palestinskih gverilcev, pa odklonili tudi zahteve po nacionalizaciji ameriških petrolejskih družb, za kar se ženejo arabski skrajneži po vsem Srednjem vzhodu. Polk. Kaddafi in njegavi tovariši trdijo, da bi nacionalizacija teh družb Arabcem škodovala.

Vojaška vlada je sprejela znova v službo vrsto uradnikov, ki jih je septembra poginila z njihovih mest z njihovim dotadnjim gospodarjem kraljem Idrisom vred.

Novi grobovi

Louis J. Pike
V Huron Rd. bolnišnici je umrl 61 let stari Louis J. Pike s 18611 Chickasaw Avenue, rojen v Clevelandu, mož Mary, roj. Blasko, oče Louisa, Mary Lou Goebel in Laure, stari oče Kathleen, Louisa in Lynna, brat Franka, Mary Opalek, Josephine Lawrison, Jennie Kastelic in Williama. Bil je lastnik Pike Machine Products na 23460 Lakeland Blvd. Pokojnik je bil član Carniola Tent No. 1288 T.M. ter St. Clair Rifle Cluba. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na All Souls pokopališče.

Jacob Troha
V Hillcrest bolnišnici je umrl 69 let star Jacob Troha s 15913 Grovewood Avenue, preje s 14518 Thames Ave., mož Mary, roj. Cic, oče Jacoba J., Richarda in pok. Williama, 4-krat stari oče, brat pok. Antona, pok. Louisa in pok. Josepha. Pokojnik je bil rojen na Babnem polju pri Rakeku v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA l. 1904. Zaposlen je bil 38 let do svoje upokojitve pred 9 leti pri Willard Storage Battery Co. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto dopoldne ob desetih na Highland Park pokopališče.

Anna Klisurich
Na domu svoje sestre je umrla sinoči 65 let stara Anna Klisurich, vdova po l. 1953 umrlem možu Johnu, sestra Martina Morchek, Johna Morchek, Stephanie Usher in Mary Vojtek, rojena na Madžarskem, od koder je prišla v ZDA l. 1908. Poročila se je v Clevelandu in živel v Collinwoodu. Pokojna je bila članica Woodman of the World. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto zjutraj v cerkev sv. Nikole na E. 36 St. in Superior Ave.

Stanley Dolenc
V ponedeljek je umrl v Highland View bolnici 50 let star Stanley Dolenc s 1224 Galaxy Dr., veteran druge svetovne vojne, zaposlen pri Hausermann Co., oče Ellane in Debra, brat Cecelie Masek in Josepha, sin pokojnik Ignanca in Ane. Pogreb bo iz Ferfolia pogreb. zavoda v soboto ob 8.30 zjutraj.

v cerkev sv. Lovrenca ob 9., nato na Kalvarijo.

Johanna Flack
Umrila je Johanna Flack, ki je zadnjih pet let živel v Slov. domu ostarelih na 18621 Neff Rd., mati Josepha Zitnika (Dowagiac, Mich.), Zita. Mary Sotoschek (Brooklyn, N.Y.) in Mrs. Johanne DeVito, sestra Mary Papez, Antona Flack, Karoline Skufca, pok. Franka Flack, 6-krat stara mati, 8-krat pramati in enkrat prapramati. Pogreb bo iz Hopko pogrebnega zavoda na 3601 E. 93 St. v soboto ob 10. dopoldne v cerkev sv. Lovrenca ob 11., nato na Kalvarijo. Namesto vencev priporoča družina darove za Slov. dom ostarelih. Na mrtvaškem odru bo pokojna danes in jutri od 2-4. popoldne in od 7-9. zvečer.

Iz slov. naselbin

WATERLOO, Ont. — V soboto, 2. maja, so spremili k večnemu počitku Lovrenca Babnika, ki je umrl po dolgi bolezni. Pokojnik je bil rojen l. 1905 v Sostrem pri Ljubljani in je prišel v Kanado iz taborišča Spittal v Avstriji l. 1948. Bil je član D.I.J., Slov. društva Sava in Slov. parka. Zapustil je ženo Francko, hčerko Lojzko in 3 vnuke, v Jugoslaviji pa sina Lovrenca, hčerko Anico, dva brata, sestro in druge sorodnike.

**Poslovni svet se nagiblje
k nadziranju plač in cen**

WASHINGTON, D.C. — Med podjetniki in upravniki podjetij prevladuje vedno bolj prepričanje, da bo končno le treba uvesti nadzor nad plačami in cenami, če naj bo boj proti inflaciji uspešen.

Nixonova vlada to misel odklanja kot neuspešno in neučinkovito v izvajanju. Po drugi strani se zdi, da se Nixonovi gospodarski svetovalci bolj trudijo, kot pa zavirli inflacijo. V času volitev ne mara nobena vlada gospodarskega zastoj z milijoni brezposelnih.

**Če še niste naročnik
AMERIŠKE DOMOVINE,
postanite še danes!**

**Heyerdahl se zopet
odpravlja na Atlantik**

Znani norveški raziskovalec hoče dokazati s plovbo preko Atlantika na papirusovi ladji Rah II. zvezo med starim Egiptom in Srednjo Ameriko.

SAFI, Mar — Thor Heyerdahl je s svojimi tovariši pripeljal sem papirusovo ladjo Rah II., s katero hoče ponoviti poskus prepluti Atlantik od tod proti Srednji Ameriki. Lani je slična ladja Rah I., napojena z morskovo do in močno izdelana, izginila v morju kakih 700 milj pred ciljem.

Rah II. je enako kot Rah I. dolg 20 čevljev in je opremljen popolnoma tako, kot so bile ladje v starodavnem Egiptu dva tisoč let pred Kristusovim rojstvom. Prav tako bo tudi vsa oskrba na ladji urejena in shranjena na način, kot je bila na ladjah starih Egipčanov.

Heyerdahl hoče s svojim poskusom dokazati, da so stari Egipčani lahko preko Atlantika na svojih papirusovih ladjah pripluli do Srednje Amerike, kjer so podobno kot v Egiptu gradili piramide, ki še danes stoje. Obe kulturi naj bi bili torej v neposrednih stikih že v pradavnem času. To je samo domneva, ki jo ni mogoče dokazati, ki pa bi postala verjetnejša, če uspe Heyerdahl res prepluti na ladjici Rah II. Atlantik in doseči Srednjo Ameriko.

Predvidoma bo ladjica imela 8 članov posadke pod vodstvom Heyerdahla. Sestavljena bo iz belcev, črncev, Afrike in Srednje Amerike. Vodja odprave bi rad namreč tudi dokazal, da je možno mirno delo in razumevanje na samotni ladji sredi oceana med pripadniki različnih ras in kultur.

Če pojde vse po sreči, bo Rah II. krenila na ocean prihodnje nedelje.

**Otočje Fiji postane
neodvisno**

LONDON, Vel. Brit. — Vlada Velike Britanije je odločila, da bo otočju Fiji v južnem Pacifiku podelila 10. oktobra 1970 neodvisnost. Otočje je znano po

**PREDSTAVNIŠKI DOM NI
OMEJIL PREDSEDNIKA ZD**

Nasprotniki vojskovanja v Vietnamu, posebno še nastopa v Kambodži, so skušali doseči v Predstavniskem domu obsodbo predsednika Nixona in omejiti njegovo pravico do posega v Kambodžo, Laos in Tajsko. Njihov predlog je bil z veliko večino odklonjen. Prav tako je bil odklonjen predlog v podporo predsednika Nixona.

WASHINGTON, D.C. — Predstavniki dom je včeraj po večurni razpravi pokazal jasno, da je bil dosežen med ZSSR in Egiptom dogovor o nalogah sovjetskih vojaških svetovalcev pri egipčanskih oboroženih silah.

"Mi imamo dogovor z vlado ZAR, v okviru katerega so ruski vojaški svetovalci v četah ZAR Ti so tam z namenom, da pomagajo ZAR (Egiptu) v boju proti izraelski agresiji, ki je množično podprta od ZDA...", je dejal Kosygin časnikarjem.

Glasantvo je pokazalo, da je večina Predstavniskega doma pripravljena podpirati predsednika v sedanjem njegovem nastopu v Kambodži, ni pa se voljni spuščati v razpravo o predsednikovih ustavnih pravicah v sedanjem trenutku.

Drugačen je položaj v Senatu, kjer so nasprotniki vlade in Nixonove politike v Indokini številnejši. Podobno kot v Predstavniskem domu pričakujejo, da bodo tudi v Senatu stali dopolnila k proračunskim zakonom, ki naj predsedniku preprečijo uporabo denarnih sredstev za vojskovanje v Kambodži in Laosu. Dom je ta dopolnila z veliko večino odklonil, če bi jih Senat tudi sprejel, niso veljavni, dokler ne pristane na nje tudi Dom.

Rusi pomagajo Egiptu

MOSKVA, ZSSR. — A. Kosygin na svoji znani tiskovni konferenci, prvi in edini, ki jo je imel kot predsednik vlade ZSSR v Moskvi, vprašan o vlogi pridelavi sladkornega trsa in po nasadih kokosovih palm. Prebivalstva ima okoli pol milijona.

ruskih pilotov, ni naravnost odgovoril, ampak je povedal le, da je bil dosežen med ZSSR in Egiptom dogovor o nalogah sovjetskih vojaških svetovalcev pri egipčanskih oboroženih silah.

"Mi imamo dogovor z vlado ZAR, v okviru katerega so ruski vojaški svetovalci v četah ZAR Ti so tam z namenom, da pomagajo ZAR (Egiptu) v boju proti izraelski agresiji, ki je množično podprta od ZDA...", je dejal Kosygin časnikarjem.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Pretekli teden je po uradnem poročilu padlo v bojih v Južnem Vietnamu 123 ameriških vojakov. — Danes je bilo objavljeno da se je vrnilo iz Kambodže 6.000 južnovietnamskih vojakov, ker so svojo nalogo on stran meje že opravili. — Včeraj so zavezniške čete prešle v Kambodžo na treh novih krajih. Dejansko čistijo sedaj obmejno področje vse od "Papiginega kljuna" na jugu pa 200 milj dalje na severi področje zahodno od mesta Pleiku v Osrednjem višavju.

—Rdeči so napadli ameriško oporišče južno od Demilitarizirane cone, pri čemer je bil 29 ameriških vojakov mrtvih, 30 pa ranjenih. Rdeči so poslali nekaj raket in min na mesto Hue, kjer je tudi bil več mrtvih in ranjenih.

KENT, O. — Včeraj je odšlo iz univerzitetnih tal prvih 40 članov Narodne garde, dane pa odidejo še preostali. Univerza je zaprta in bo ostala zaprta vsaj do ponedeljka.

TEL AVIV, Izr. — Izraelska letala so danes napadla 4 ure vojaške cilje vzdolž Sueškega prekopu.

SAIGON, J. Viet. — Kambodžanska vlada je načelno pristala na obnovo rednih diplomatskih odnosov z Južnim Vietnamom. Te odnose je leta 1963 prekinil princ Sihanuk, ki je nato priznal za uradne predstavnike Južnega Vietnama Osvobodilno fronto.

WASHINGTON, D.C. — Združene države so se odločile znova pretehtati vprašanje prodaje modernih jet letal Izraelu, ko vlada Sovjetske zveze ni dala včeraj "zadovoljivega odgovora" na vprašanje, kaj počnejo sovjetski piloti v Egiptu.

PARIZ, Fr. — Rdeči so včeraj tik pred začetkom sestanka za razgovore o končanju vojskovanja v Vietnamu tega odgovorili v znak "protesta proti ameriškim letalskim napadom na Severni Vietnam". Izjavili so, da se bodo udeležili prihodnjega sestanka 14. maja. ZDA in Južni Vietnam niso taloj objavili, kaj bodo oni storili.

**Pokojnine bodo
povišane s 1. januarjem
za 5%**

WASHINGTON, D.C. — Tako je sklenil pretekli ponedeljek Millsov odbor za sredstva in na-

**Iz Clevelanda
in okolice**

Mamici cvetja—
Starčeva cvetličarna na 6131 St. Clair Avenue ima vsakovrstno cvetje in odlične bombone v bilni izbiri redno na zalogi. /se to je primerno za materinski dan. — Več v oglašju!

Kresovcem—
Odbor Kresa prosi vse članstvo, naj bo v nedeljo točno ob devetih dopoldne na odru SND na St. Clair Avenue v narodnih nošah za slikanje.

Za razgovor s policijo—
S 1. majem je župan C. Stokes odprl dve središči za razgovore prebivalstva s policijo. Eno je na 11704 St. Clair Avenue, drugo na 6512 Detroit Avenue. V obeh ma prebivalstvo priložnost povedati policiji svoje pritožbe in želje. Njihov cilj je izboljšati odnose med policijo in javnostjo.

Z bolnišnice—
Mrs. Mary Grivetz, Norwood 1d., se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, pozdrave in molitve. Sedaj je pri hčeri Mrs. Dolores Cosic na 245 Park-naven, Seven Hills, Ohio.

Še nekaj o volitvah—
Robert Taft se ima v prvi vrsti zahvaliti za svojo zmago pri primarnih volitvah nad J. A. Rhodesom volivcem v Cuyahoga okraju, isto velja za zmago Metzenbauma nad Glenom. — Kong. M. A. Feighan je izgubil večino nad 10.000 glasov v 20. volivnem okrožju. — W. Kendrick je v 53. okrožju za državnega poslanca pri demokratskih primarnih volitvah dobil 3.832 glasov, njegov nasprotnik Terry A. McGovern pa 6.243. Zadnji bo v novembru nastopil proti republikancu G. Voinovichu.

Davis odločen—
Načelnik mestne varnosti B. Davis je včeraj opisal položaj ločinstva v Clevelandu, pa napovedal odločno izboljšanje v naslednjih 3 do 5 mesecih. Poznal je vse prebivalstvo k sodelovanju s policijo.

**Moskva predložila
Bonnu nadaljevanje
razgovorov**

BONN, Nem. — Sovjetska veza je nepričakovano predložila Zahodni Nemčiji obnovo razgovorov o izboljšanju medsebojnih odnosov in bo v nedeljo dletel posebni poslanec kancelarja W. Brandta Egon Bahr v Moskvo.

Prvotno je Sovjetska zveza redložila, naj bi se razgovori nadaljevali po drugem srečanju Brandta s Stophom, predsednikom vlade Vzhodne Nemčije, ki je določen za 21. maj v Kasselu.

— Zrak sestavlja do 99% kisik in dušik.

ine. Obenem je nabral še nekaj ugodnosti za nekatere vrste upokojencev. Predlog gre sedaj v pristojni senatni odbor.

Seveda ne bo to povišanje samo prijetna zadeva. Aktivni zavarovanci bodo namreč morali plačevati nekaj več, kakor hitro bodo njihovi letni dohodki presegli znesek \$7800 in dosegli višino \$9.000. Povišanje bo kar občutno, saj bodo morali letno plačevati \$93.69 več, kot so dosedaj. Zavarovanje samo bo moralo upokojencem izplačevati po 1. januarju \$1.7 bilijonov več kot letošnje leto. Vseh upokojencev je sedaj že 25.5 milijonov.

**Vremenski
prerok
pravi:**

Danes zjutraj ob petih je kazal toplomer na Hopkins letališču 28 F, v Akronu pa celo 27 F. Slana je napravila precej škodo. Za danes je napovedan sončen in hladen dan z najvišjo temperatura okoli 60.

Dr. Jerko Gržinčič

Miklova Zala

SPISAL DR. JAKOB SKET

"Ako je torej res mogoče, da morem jaz s svojim življenjem rešiti Mirka in njegove tovariše strašne smrti, se ne obotavljam trenutek ne. Še nocoj grem tja v turški tabor in hočem žrtvovati lastno življenje za svojega ženina. Lahko noč, oče, z Bogom, mati!"

Izgovorivši, se hoče Zalika iztrgati od svojih staršev ter iti naravnost na Gradišče, toda oče Serajnik jo ustavi, rekoč:

"Stoj, Zalika! Ti si ravno tako moj otrok, kakor Mirko. Boljše je, da eden živi, kakor pa da sta mrtva oba."

Zala pogleda začudena Serajniku v oči in odvrne po kratkem molku, pomišljajoč:

"Vi imate prav, oče. Kdo ve, ali bi prizanesli Turki Mirku, če bi imeli tudi mene v svojih rokah? Kdo nam je porok za to? Boljše je res, da eden živi, kakor da umrjeva oba."

"Ti ostaneš pri meni, Zalika," pristavi Serajnik. "Ne pustim te od sebe. Ako mi ubijejo Turki Mirka, imam še vsaj v tebi enega otroka, ki mi zatisne oči na smrtni postelji. Za Mirkovo dušo pa molimo, da bode zveličana. V nebesih se v kratkem snidemo!"

Po teh besedah se spusti si volas mož na kolena in moli na glas, vsi drugi pa spremljajo tiho šepetaje njegovo molitev. Kmalu umolkne starček in nato utihne tudi ostala množica.

A nenadoma se oglasi Almira, stopivši pred Zalo in Serajnika, rekoč:

"Ako se obotavljate tedaj vi žrtvovati svoje življenje za Mirka, storim to jaz. Pokazati hočem, da sem ljubila Mirka in ga še ljubim bolj, nego nevesta njegova. Živa duša me ne more zadržati v mojem sklepu. Jaz se hočem žrtvovati za tistega, kateremu sem poklonila svoje srce. Almira daruje lastno življenje — za svojega Mirka!"

Smrtna tišina je nastala po teh odločnih, nepričakovanih besedah. Vse se je kar strme spogledovalo.

Oče Serajnik ni nikdar mislil, niti verjel, da Almira res čuti pravo ljubezen do njegovega sina; ali zdaj je moral verovati njenim besedam, saj hoče zanj žrtvovati svoje življenje.

Zala je kar okamenela na mestu. Osramočena pred vsemi, je stala kakor neobčutna mramorna podoba sredi svojih sosedinj. Najbližji njen čut je bil razžaljen. Ona, nevesta in žena, bil naj manj ljubila svojega moža, nego ga ljubi Almira! O njeni goreči in iskreni ljubezni do Mirka hoče še kdo dvomiti?!

In pri teh mislih se ji je dozdevalo, da že dvomi ves svet, tudi oče Serajnik, tudi Mirko, njen lastni ženin in mož sam, nad njeno pravo, srčno ljubeznijo!

Kakor da bi ji gad zasadiš strupene zobe v telo, tako so jo pekle Almirine besede, tako jo je bolelo v srcu njeno sumničanje. Vsa potrta se je naslonila svoji materi na prsi in jela ihteti. Jokaje pa je tožila tiho:

"Tukaj v srcu me boli, mati. Meni je, kakor da bi mi trgal kdo srce iz prsi. Bog mi pomagaj!"

"Tolaži se, ljuba moja Zalika! Pomiri se!"

"Nikdar bi ne bila mislila, da to človeka v srcu tako žge in peče, če kdo ženi in nevesti očita, da ne ljubi svojega moža. Ali to ni res, mati? Jaz ljubim Mirka nad vse. Sam Bog je naju združil."

"Pokaži v dejanju svojo ljubezen, Zala!" pristavi osorno Almira. "Daruj življenje svoje za Mirka, kakor ga hočem žrtvovati jaz. Še to noč bomo videli, katera naju je vrednejša Mirkove roke — ti ali jaz!"

To je bilo občutljivi in nežni ženi preveč. Zalino srce je vzkipelo do vrhunca. Obrnila se je proti Almiri in rekla s povzdignjenim prstom:

"Naj velja, nesrečno dekle, kar govoriš. Še to noč hočem videti, katera ljubezen je močnejša, tvoja ali moja. V dejanju naj se pokaže, kolika je ljubezen zakonske žene!"

Z mirnim, prav proroškim glasom pa nadaljuje:

"Posvariti te moram, nesrečna Almira: Ne izkušaj Boga, ne želi razrušiti zakonske vezi med Mirkom in menoj! Le sam večni Bog more razvezati v nebesih, kar je zvezal tu na zemlji."

In obrnjena proti očetu Serajniku in svoji materi govori:

"Z Bogom, oče in mati! Zdaj grem od vas. Rešiti hočem Mirka in njegove tovariše sužnosti in gotove smrti. Božja pomoč bodi z menoj!"

Izgovorivši, prime mladeniča Davorina za roko ter ga odvede v skalnati dom...

Kmalu potem sta stopili dve nočni prikazni v gosti temi iz skalnate votline. Bila sta Zalika in Davorin. Prva, zavita v dolgo turško haljo, z ostro sabljo opasana, Davorin pa v turški obleki, oborožen kot stražnik. Polagoma sta splezala po strmini v globoki prepad in se napotila proti Gradišču.

Nočna potnika je opazovala, na skalnatem robu sedeč, nesrečna Almira, zavita v temno haljo. Govorila je samo s seboj: "Zdaj je v mojih rokah. Ravno je došla v globoki prepad. Dobro se slišijo semkaj trdni koraki. Sedaj sta že v rovu in korakata proti taboru. Tudi zame je čas, da grem."

In šla je. Oprezno se je splazila so strmini v globimo ter sledila v temni noči svojima znanecema proti Gradišču. Bila je od njiju vedno kakih petdeset korakov oddaljena. Kadar sta postala Zala in Davorin, počakala je tudi Almira; če sta se pa onadva napotila naprej, šla je tudi Almira za njima.

Cetr ure pred Gradiščem se ustavita nočna potnika in jama šepetaje govoriti. Almira se prikrade blizu njiju ter posluša njun pogovor, skrita za grmovjem.

"Vse se nama bode posrečilo, Zala," ohrabruje svojo spremljevalko Davorin. "Stražniki niso pazljivi nocoj. Vsi so utrujeni in povrh še vinjeni. Naju ne bodo spoznali. Jaz sem itak kot stražnik oblečen, ti pa si v turški halji videti kakor turški častnik. V največji sili pa primeva tudi lahko za orožje!"

"Jaz se ne bojim ničesar, Davorin! Zanašaj se na moj pogum! Vse hočem storiti in prestat, ako le rešim Mirka."

"To lahko storiš, ali uživala ne boš nikdar z njim zakonske sreče," šepče tiho za-se Almira v bližnjem grmovju in posluša dalje.

"Kod pa prideva na Gradišče, Davorin?" vpraša potem radovedna Zalika. "Mi smo shranjevali ključ, ki odpira v Strečevi hiši vhod na grad. Očetu ga je bil izročil Strelec sam, da ga čuvamo v svojem zatišju. Na ta ključ sem stavila vse svoje upanje. A nocoj ga nisem mogla najti nikjer, in tudi oče ne vedo, kje je. Zatorej ne vem, kako prideva na Gradišče."

"Ne skrb za to!" odvrne spremljevalec. "Ko sem bil zvečer med turškimi stražniki, sem zvedel za ključ, ki zapirajo podzemeljsko pot. Natihoma sem si jih prisvojil, predno sem šel pod Rožnico. Brez njih bi pač ne mogla priti na grad, kajti vrata so močno zapahnjena."

(Dalje prihodnjic)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Milwauški zapiski

Milwaukee, Wis. — MATEJ RINSKA PROSLAVA. — Proslave materinskega dne so vedno nekaj privlačnega. Nastop otrok je vedno tako ganljiv. Pri srčnost, s katero podajajo svoje izraze ljubezni do matere, obudi marsikateri spomin iz našega življenja in našega odnosa do naših mater.

Slovensko društvo Triglav v Milwaukee se vsako leto potrudilo, da naredi majhno proslavo v čast materam. Je to zelo skromen dar, ki ga društvo izkaže materam, je toliko večjega pomena, ker v tej skromnosti veliko pove. Letos se bodo tri glavni zbrali najprej pri cerkvi sv. Janeza k petim litanijam Matere božje. Bodo ob 2. popoldne. Po litanijah bo kratka proslava na odru dvorane fare sv. Janeza. Člani in nečlani so vabljeni k tej proslavi.

Po proslavi se bodo člani podali v svoj park, ki se že odeva v spomladansko lepoto. Počasi se bo začela redna sezona na življenje v parku. Nekateri bolj goreči so se že poskusili v balincanju. Kako tudi ne! V prosti naravi se človek najlepše razvedri.

KONCERT. — Vsako leto približno ob tem času imamo nastop pevskih zborov fare sv. Janeza. Tudi letos bodo nastopili. Pripravljajo se že nekaj časa z vso pridnostjo. Pevski zbori veliko pomagajo pri cerkvenem bogoslužju. Njihovo petje je znano daleč naokrog. Seveda mi, ki jih stalno slišimo, jih prav radi vzamemo kot nekaj samo po sebi umevnega. Pa ni tako. Veliko truda je vloženega v njihovo petje. Ni lahko prihajati k vaju teden za tednom. Večina članov pevskega zbora trdo dela čez dan. Zato je treba prav trdne volje, da se zopet odločimo iti ven k pevski vaji. Le dobra volja in trdna vera jim vlija poguma, da vztrajajo. Sedaj, ko se pripravljajo za koncert, imajo vaje vsak drugi dan in še ob nedeljah zvečer. Zato je prav, da tisti, ki jih večkrat slišijo, pridejo in jim tako s svojo prisotnostjo pokažejo hvalečnost za njihovo požrtvovalnost. Drugi bomo imeli velik kulturni užitek, ker kaj takega nimajo vsak dan. Koncert bo 16. maja zvečer ob 8. Tisti, ki se še spominjate lanskega koncerta, veste, kolikšno odobravanje je žel. Letošnji ne bo prav nič zaostal za lanskim. Slovenci v Milwaukee in okolici, rezervirajte ti isti večer za ta koncert

O TEM IN ONEM. — Zadnje čase imamo pri nas zelo veliko

bolnikov. Za katere vem, vam lahko povem. V Columbia Hospital se nahaja Marija Memnik. Prestala je zelo hudo operacijo. Ko malo okreva, bo morala na še eno operacijo. V West Allis Memorial Hospital se nahaja Frank Remshak iz West Allisa. Operirali so ga na zlati žili. Sedaj je že boljše. V St. Luke's Hospital se nahaja Fred Pugel. Ima težave z dihanjem. Pred leti je bil operiran na pljučih, sedaj mu to dela težave. V isti bolnici je Mrs. Helen Krefel. Njen sin ima gostilno na drugi cesti. Doma se zdravita Louise Cmiklos in Mr. Alpner. Te dni je umrl Anton Valencich. Bil je z ženo na počitnicah v Floridi. Tam je naenkrat zbolel. Prepehli so ga z letalom v Milwaukee, ker tam, kjer je bil, niso imeli bolnice. Šel je na operacijo, ki se je posrečila, a je bilo že prepozno. Naj počiva v miru! Družini iskreno sožalje.

DOBRODELNA ZBIRKA. — V milwauški nadškofiji se prve tri nedelje v mesecu maju vrši dobrodelna zbirka. Zbirka je namenjena za vse potrebe, ki jih vsaka škofija ima. Ker je bilo precej pritožb, da denar ne gre v prave namene, je škofija sama priskočila na pomoč s tem, da je rekla, da vsakdo lahko da za tisti namen, za katerega hoče. V posebnem poročilu, ki je bilo dano vsakemu, škofija naštevajo 25 različnih ustanov, ki so pod njeno oskrbo. Da omenimo samo nekatere: ubožnice, sirotišnice, bolnice, domove za fante in dekleta, Družba sv. Vincencija, za slepe, za gluhe in tako dalje. Škofija želi zbrati okoli tri milijone dolarjev. Ta vsota je potrebna, da škofija krije tekoče stroške. Nekatere šole, ki so do sedaj dobivale pomoč, so izključene od te pomoči. Pomagati si bodo morale same. To je tudi vzrok, da morajo nekatere katoliške šole zapreti svoja vrata, ker nimajo dovolj sredstev za kritje stroškov. Se en nasvet je dala škofija. Fare, ki zberejo ves potreben denar in zberejo več, kot je predpisano, bodo dobile ta denar vrnjen. Ta dva nasveta, ki sta zelo dobra nasveta, naj pomagata premagati ugovore in nagniti srca vernikov k nesebičnemu darovanju za potrebe in potrebne. Sem spadajo tudi malo in veliko semenišče. Fara sv. Janeza mora zbrati \$5.300 in fara Marije Pomočnice kristjanov v West Allisu okrog \$7.000.

Vsakdo je prošen, da da s pravim krščanskim namenom. Odrezek na darilni karti pravi, da Bog meri človeka po veličini njegovega srca. Bo držalo! Da

se nam ne bo zgodilo, kakor pravi Sv. pismo, s kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo. Dajmo pač, kolikor moremo.

Divje štrajke poznajo tudi vse druge dežele

CLEVELAND, O. — Naši transportni delavci niso odkrili ničesar novega, ko so se spustili v divji štrajk. Jih je dosti ne samo po naši deželi, ampak v vseh državah. Anglija je imela na primer lani nad 3.000 štrajkov, nad 90% jih je bilo divjih, ki so jim unije nasprotovale. Divji štrajki niso prikazen, ki naj bi bila omejena na velika podjetja, se pojavljajo tudi v malih kompanijah.

Unije se naravno počutijo slabo, kadar jih zadenejo divji štrajki, pa jih v večini slučajev ne morejo preprečiti. Zanimivo je, da unijski delavci sicer zabavljajo nad unijskim delom, toda ne zahtevajo likvidacije unij. Očitaj unijskim vodstvom da so postala preveč birokratska in da mislijo bolj na organizacijo kot na unijske člane. Vodstva velikih unij razpolagajo tudi z velikimi prihranki, ki jih navadno zelo plodonosno nalagajo v

SLOVO OD ZIME — Ko je pomlad že močno dihlila v deželo, je šel miru in prirode željni Njujorčan, v Centralni park jemati slovo od ostankov snega v senčnatem zatišju.

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING
Telephone: 946-8436

tipična kapitalistična podjetja, jih hotel rabiti za politična tveganja. Po deželi se je že razpaslo divjanje roparskih tolpe, ki jih nihče ne upa krotiti. Vlada o vsem tem le nerada govori, ker bi s tem priznala, da tega kočljivega vprašanja še ne obvlada.

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32% do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11; ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 8, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 2 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 40, 40 je 42, 42 je 44, 44 je 46, 46 je 48, 48 je 50, 50 je 52, 52 je 54, 54 je 56 in 56 je 58.

Pri moških oblekah pa začejajo mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 16, 41 je 16½, 42 je 17.

Dolžinske mere: palec ali inča = 2.54 cm, 1 milja = 1609.33 m. Votle mere: 1 pint = 0.57 l; 2 pinta = 1 kvart; 4 kvarti = 1 galon; 1 bušel (mernik) = 36.35 l; 1 barel (sod) = 161.74 l. Uteži: 1 funt = 453.59 g; 1 unča = 28.35 g.

Toplotne mere: 9 Fahrenheitovih stopinj je enako 5 Celzijevim. 0 C = 32 F; 0 F je -17.78 stopinj C; 100 C = 212 F; 50 C je 122 F; 10 C je 60 F.

Ploskovne mere: 1 akor = 0.46 arov; 1 kv. milja = 2.59 kv. km.

Bunker in Abrams sta vplivala na Nixona

WASHINGTON, D.C. — Po vesteh, ki prihajajo privatno iz Bele hiše, sta imela glavni vpliv na predsednika Nixona v vprašanju nastopa proti rdečim oporiščem v Kambodži poslanik E. Bunker in gen. C. Abrams, prvi poslanik ZDA v Saigonu, drugi vrhovni poveljnik ameriških čet v Južnem Vietnamu.

Odločitev o ameriškem nastopu naj bi bila v glavnem dosežena že 21. aprila in sporočena v Saigon, kjer so začeli pripravljati načrte in njihovo izvedbo.

MALI OGLASI

Varovanje otrok

Rada bi varovala otroke na mojem domu v svetovidski okolici. Živim na Norwood Rd. Kličite 391-4480.

Naprodaj

Hiša naprodaj med E. 185 St., in Lake Shore Blvd., blizu Litvinske cerkve na 815 Sable Rd. Ključ dobite na 819 Sable Rd. —(91)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja hišo za 2 družini blizu cerkve Marije Vnebovzete, 4-4 sob vsaka, v dobrem stanju. Kličite 541-7011. (17,24,29, 7,15 maj)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

SVINČNIKE ZBIRA — Jasper Matzke je eden od 530 članov Družbe zbirateljev svinčnikov v ZDA. Ima svinčnike iz vseh 50 držav Unije. Zbirko je začela pred 50 leti Jasperjeva žena, on pa jo vztrajno nadaljuje.

Martin Kačur

ZIVLJENJEPIS IDEALISTA

Spisal Ivan Cankar

— Pa ste prišli Vi, človek mlad in tuj, in že zaradi tega nikomur prijeten; in zdaj ste se začeli celo mešati med ljudi, učiti jih, Bog vedi kaj, naročavati časopise, ki je v njih pisano, Bog vedi kaj... in šuntati bajtarje proti gruntarjem in gostače proti kmetom — nič, molčite! — ampak jaz tega ne maram, ne maram!...

Razburil se je, da so se mu tresle roke.

"Pomislite dobro, kaj počenjate! Živel sem v miru, dolgih dvajset let! Vi ste začeli brozgati po tej mirni vodi — kam bodo zanesli valovi Vas, kam mene? Vi ste mladi — ej, v svet! Ampak kaj bo z mano, starcem? Da se mi izpremeni pred očesom Blatni dol, kar čez noč — kaj bi v tej tuji deželi? Ne imel bi doma več! — Premislite dobro in nikar ne bodite prepričani, da sem blag človek! Zbogom!" —

"Ni blag človek!" je pomislil Kačur, ko se je spomnil na zadnji pogled župnikov.

Hodil je po izbi s povešeno glavo, roke prekrizane na prsih.

"Tudi pred župnikom so se mi tresle noge, čutil sem prav dobro! To ni bil srd — strah je bil. — Kam bi moral stopiti, da bi videl, kako globoko sem se že pogreznil? Kakšne sence so pač tukaj, če se mi zdi, da je sijalo v Zapolju nebeško solnce? Kako pusto mora biti v mojem srcu, da si želim Minke in njenih črnih oči, ki ni bilo nikoli ljubezni v njih! O malodušnost!"

Stopil je k oknu potr in zamisljen, s težko glavo in vročim čelom. Kmet je šel po ulicah, ozrl se je proti oknu s hladnim sovražnim pogledom in je šel dalje brez pozdrava. Zvoljen se je okrenil Kačur.

"Nič slabega nisem nameraval — kaj tisto? Ampak tudi nič velikega ne! Da bi bilo vsaj nekaj velikega, zares trpljenja in bolečine vrednega. Lahko bi stopil človek tja in ponudil svobodno čelo: udari! — Tako pa: kakor da bi obsodili človeka na smrt, zato ker je kihnil! Kaj je torej treba kihati, če ni sile?"

Postal je sredi izbe in se je nasmehnil prezirno in zaničljivo, kakor da je bil nenadoma ugle dal tatu, ki ga pozna že od zdavnaj; domislil se je sanj, gospoda nadzornika in svojih bosih nog in zasmejal se je naglas.

"Tako je! Kadar je človek bojazljivec, zmerom lahko dokaže, kako potrebna, naravna in pametna je bojazljivost in da nazadnje niti bojazljivost ni! Samo da razkaže vse po vrsti in natanko, našteva na prstih ter govori s poudarkom! Danes torej, že ob tej uri, je treba, da vodim ustanovni zbor izobraževalnega društva. Ali je to važna stvar, ali ne? Važna ni; noben človek na širokem svetu se ne briga zanjo, noben časopis ne bo pisal o njej, noben pevec je ne bo opeval! Ali je koristna in komu? Preporno je, ne da se trditi! Jaz, na priliko, mislim, da je koristna; župan pravi, da ni in tudi župnik je takih misli. Kmetje ne pravijo ne tako ne tako; pokazala bi šele prihodnost. Ali je škodljiva? Je! Meni! Zamerim se ženi, zamerim župniku, zamerim županu, zamerim vsem, ki niso mojih misli; z boljšo službo bi spet ne bilo nič in morda bi še nekoč obležal ob cesti s preklano glavo! Kraj je rokavnjaški in župan ni blag človek in tudi župnik pravi da ni! Ostane še vprašanje; ali je moja dolžnost, da grem tja in ustanavljam? Ne! Ali me je kdo klical? Nobeden ne! — Ali je

torej treba hoditi? Ni treba!"

Sedel je za mizo in je skril obraz v dlani.

"O Bog! In v tem gnilem mesu je bila duša nekoč!"

Oči so ga skelele in so bile rdeče; solz niso rodile. Obraz mu je upadel, dolg je bil in suh, kakor jetičnega človeka.

"Pa bodi tako! Nimam pravice!... Moj sin bo drugačen."

Komaj mu je šinila, kakor mimo oči, misel na sina, ki "bo drugačen", je vztrepetal in obšel ga je silen sram.

Vstal je hitro, oblekel je suknjo in je stopil iz izbe.

"Kam?" ga je prašala žena z zardelim obrazom in bleščečimi, upornimi očmi. Stal je pred njo, ni si upal dalje, smehljaj se je kakor otrok in ustnice so se mu tresle.

"Kaj ti tudi misliš... da ni potreba...?"

"Le doma ostani!" je odgovorila z grobim, neprijaznim glasom. "Če pa že misliš — na, tam so duri! Pojdi! Ampak pojdem tudi jaz z otrokom — kamorkoli!"

Kačur se je vrnil v izbo.

"Zdaj je ura!" je pomislil. "Zdaj se je odločilo! Natanko zdajle bi moral odpreti duri, stopiti mednje! Morda je Samotorec tudi tam, tisti, ki pravi župan, da je bil takrat na pomenu, ko sem jih vabil... In tudi tisti kmet, tisti slabo oblečeni, ki je bil tako vesel, da se bo brati učil... na svoja stara leta... In tisti hlapec, ki ne mara nemškutarjev, ki bi rad knjig od mene..."

Slekel si je počasi suknjo in je legel na posteljo.

"Zdaj je že ura odbila... zdaj čakajo... Gledajo: kaj da ga ni?... Ko je rekel, da pride..."

Vzdignil se je napol v postelji.

"Kaj ne bi lahko drugičrat kdaj... pozneje?... Saj se lahko izgovorim, da nisem imel časa... da sem bil bolan! Da... bolan! Do smrti!"

Slišal je glasove pod oknom; kmetje so šli mimo. In nikoli še ni slišal tako natanko.

"Bal se je!"

"Drugičrat naj nas ne ima za norčea! Bi lahko izkupil!"

Kačur je skočil iz postelje in se je opotekel po izbi. Oblekel je suknjo in vzel klobuk.

"Kam?" ga je pogledala žena.

"Pit!"

NA KONCU PRSTA — Calvin Murphy iz Niagare, igralec košarke, kaže svojo spretnost z žogo.

"Pit pa lahko greši!"

Hitel je po ulicah, ozrl se ni nikomur v obraz in je stopil k županu.

"Vina!" je zaklical.

"Kaj? Tako dobre volje?" se je začudil župan.

"Dobre! — Kje pa je tisti pajek? Kje pa je tajnik, tisti, ki ve, kdo je kovaču preklal glavo?"

— Na, pij!"

Kolebaje in pojoč se je vračal ponoči domov, odprl je duri na izstežaj in se je zvrnil v izbo.

Tretji del.

Pod položnimi, valovitimi holmi, z grmičevjem in nizkim drevjem porastlimi in prepreženimi z dolgimi, golimi jasami, so se razprostirali Lazi, velika vas, raztresena po dolini, po brdih in klancih. V zeleni dolini, ob vodi, so se stiskale na kup visoke, bele hiše; kolikor dalje so segale ulice in kolikor više so se vile, koliko bolj so se ogibale koč druge in toliko bolj so bile nizke in siromašne.

Okoren voz se je zibal počasi po veliki cesti; eno samo leno kljuse je bilo vpreženo in voznik, čemeran stavec, ga je neusmiljeno obdelaval z bičem. Jutro je bilo. Rumene jase na holmih so se svetile v solncu, zadnji ostanki megle so se topili

pod nebom, svež vonj se je vzdigal iz po košenih senožeti. V daljavi je zažvenketala kosa, bele rute so se svetile v polju, vzdignil se je srp in je vzplamtel v solncu. Čuden mir, svečan in blag, pod vsem velikim nebom.

Na vozu je sedela Kačurjeva družina med mnogoštevilnimi zavoji in škatljami. Ob očetu sta slonela Tone in Francka, on desetleten, ona sedemletna; obadva sta spala. V materinem naročju je ležal trileten otrok in

se je oklepal v spanju z obema tankima rokama; slaboten je bil kakor dojenec; njegov drobn obraz je bil sivkaste, nezdrave barve.

Zavij ga, zavij!" je izpregovoril Kačur s tihim glasom, "jutro je hladno!" in je stisnil narahlo bliže k sebi sina in hčer.

Ozrla se je nanj, kakor da bi bila slišala v sanjah njegov glas; njene oči so gledale v daljavo, v daljavi so bile njene misli.

(Dalje prihodnjic)

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnine. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

- OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /
- PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE
- DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE PRAVOCASNO SPREMENBO NASLOVA
- PORAVNAJTE PRAVOCASNO NAROCNINO

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

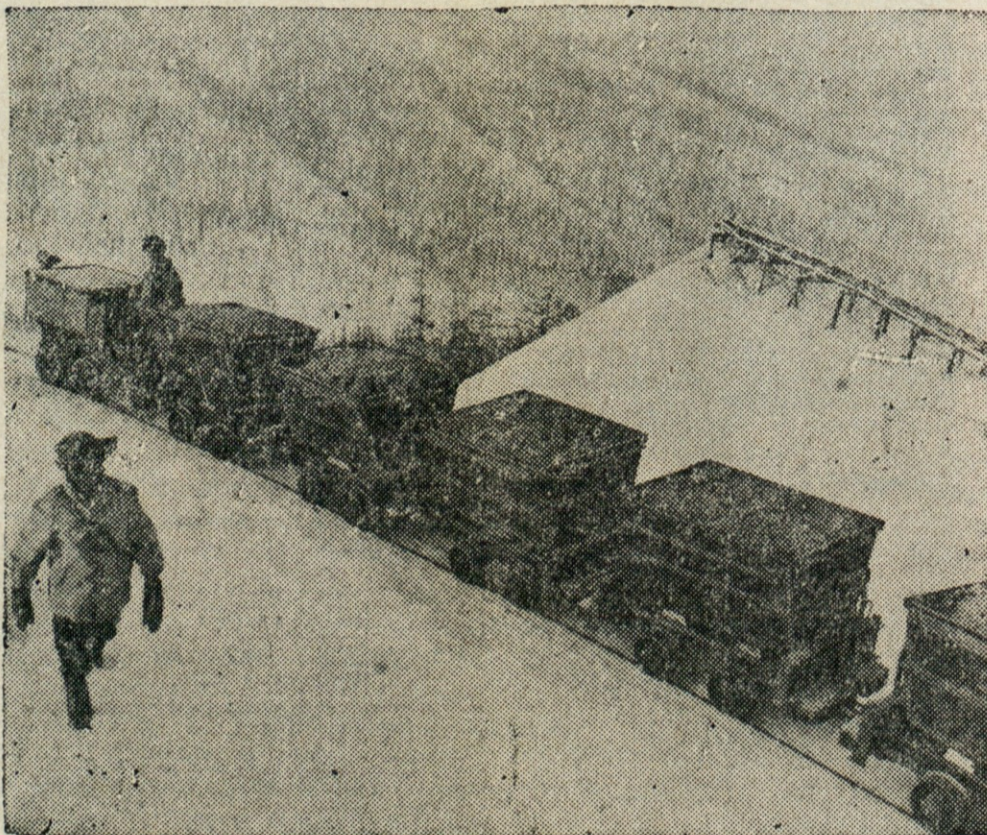
NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

SIBIRIJSKA SLJUDA — Na področju Mama-Čuja so velika ležišča sljude. Na sliki vidimo mali vlak, ki vozi nakopano sljudo do glavne železnice. Slika je iz sovjetskega vira.

STARC FLORAL INC.

6131 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telefon: podnevi 431-6474, ponoči EX 1-5078

CVETLIČARNA IN ZASTOPSTVO
ČOKOLADE FLORA MIR

NA MATERINSKI DAN počastimo in razveselimo naše matere s cveticami in škatljo izvrstnih čokoladnih bonbonov FLORA MIR.

Mamici šopek, da si okraši obleko.

Mamici narezano cvetje za njeno mizo.

Mamici rožo v lončku za njeno sobo.

V mestu dostavimo isti dan.

Cvetje dostavimo telefonično takoj po vsej Ameriki. Telegrafično naročimo cvetje v inozemstvu po vsem svetu.

Iskreno želimo, da bi vse naše matere praznovale veseli in srečni MATERINSKI DAN!

EUROPA TRAVEL SERVICE

759 East 185. Street, Cleveland, Ohio 44119

POTOVANJA V DOMOVINO in prihod SVOJCEV V
AMERIKO PREVOZ Z LETALI IN LADJAMI
PO VSEM SVETU

Vam točno po Vaših željah oksrbimo in uredimo najboljše zveze.

Posluujemo v našem domačem in tudi drugih evropskih jezikih. JEROME A. BRENTAR

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: ENdicott 1-0583

COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET

Tel.: IVanhoe 1-3118

Automobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

NAROCITE SVOJIM DRAGIM MAMICAM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILLO ZA

Materinski dan

Naročite telefonično: 431-0628

Naročite pismeno:

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje darilo za Materinski dan na sledeči naslov:

.....

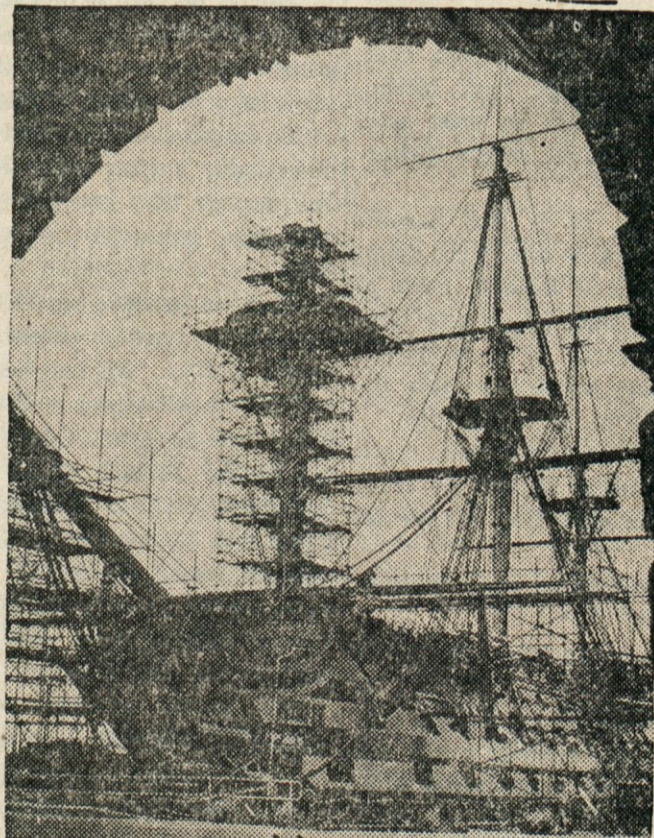
.....

.....

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime in naslov:

.....

V VEČNEM POPRAVILU — Nelsonovo admiralsko ladjo "Victory", ki je bila v bitki pri Trafalgarju, stalno popravljajo in obnavljajo, ker je priča ene najslavnejših pomorskih zmag Velike Britanije. Admiral Nelson je v bitki padel, pa vendar porazil skupno francosko-špansko vojno brodo.